

Reguleringsmyndigheten
for energi

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 27.05.2025

Vår ref.: 202309856-46 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2024/2852-21

Godkjenning av endring i metode om vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige etter EB artikkel 18 nr. 1

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) godkjenner Statnetts forslag til endring i metode om vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige i henhold til forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 18 nr. 1.

Metoden oppstiller rammer for Statnetts utforming av vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige, og metoden skal være fullt iverksatt ved innføring av krav til gradvis endring av produksjon og forbruk den 1. desember 2025.

1 Beskrivelse av saken

1.1 Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.¹ Forskriften fastsetter handelsregler for balansetjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balansekraft, balanseavregning og balansemarkedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balansemarkedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

¹ Forskrift 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft

EB stiller krav om at Statnett skal utarbeide forslag til metoder og vilkår og legge disse frem for RME. RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,² jf. EB artikkel 5, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som Statnett skal utarbeide og legge frem for RME for godkjenning, er forslag til metode om vilkår for leverandører av balansetjenester (BSP) og vilkår for balanseansvarlige (BRP) som skal gjelde for alle planleggingsområder i et EØS-land, jf. artikkel 18 nr. 1.

Forslag til metode etter EB artikkel 18 nr. 1 ble første gang lagt frem for RME for godkjenning den 16. juni 2023, og den 17. januar 2024 traff RME vedtak om godkjenning av metoden for første gang. Det hittil seneste forslaget til endret metode ble godkjent av RME den 19. februar 2025.

1.2 Statnetts høring av utkast til metodeforslag

Statnett har etter EB artikkel 10 nr. 1 og nr. 5 en plikt til å gjennomføre høring av forslaget til metode før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

Statnett gjennomførte en slik høring fra 13. desember 2024 til 28. februar 2025, samtidig med høring av forslag til relevante endringer i retningslinjer for utøvelsen av systemansvaret etter forskrift om systemansvaret i kraftsystemet (fos)³ § 8b, jf. § 28a. Det ble ikke gitt noen høringsuttalelser til de foreslåtte endringene i metoden etter EB artikkel 18 nr. 1. Derimot ble det avgitt uttalelser knyttet til hvordan kravet om gradvis endring av produksjon og forbruk skal praktiseres opp mot deltakelse i kapasitetsmarkedene. Statnett har derfor tatt inn en endring i metoden artikkel 28, som presiserer at kravet om gradvis endring av produksjon og forbruk ikke medfører begrensninger i volum som kan tilbys i kapasitetsmarkedet for aFRR.

1.3 Statnetts oversendelse av metodeforslaget til RME

Statnett sendte et forslag til endring av gjeldende metode til RME den 2. april 2025.

Hensikten med endringene i metoden er å endre ubalansejusteringen i kombinasjon med at Statnett innfører et krav til gradvis endring av produksjon og forbruk.

1.4 Metodeforslagets innhold

Metodeforslaget gjør en endring i hva som inngår i ubalansejusteringen til den balanseansvarlige. Kravet om gradvis endring av produksjon innføres som en mulig systemtjeneste som kan benyttes for å minske deterministiske avvik og skal dermed inngå i beregningen av ubalansejusteringen.

² Lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

³ Forskrift 7. mai 2002 nr. 448 om systemansvaret i kraftsystemet (fos)

Metodeforslaget fastsetter i tillegg at et avvik mellom forpliktelse og leveranse som skyldes krav til gradvis endring av produksjon og forbruk iht. fos § 8b første og tredje ledd med tilhørende retningslinjer, ikke skal ansees som et avvik som ved avregning av levert aFRR-kapasitet gir grunnlag for redusert betaling til leverandøren av balansetjenester.⁴

Ifølge tidsplanen for implementering skal vilkårene være fullt iverksatt ved innføring av krav til gradvis endring av produksjon og forbruk den 1. desember 2025.

2 Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

2.1 Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene – EB

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 nr. 1 som følger:

- a. Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b. Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c. Integrere balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d. Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnettet for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,
- e. Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridding på det indre markedet for elektrisk kraft,
- f. Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptre uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g. Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

Statnett er ansvarlig for å sende inn forslag til metoder til godkjenning, og skal samrå med interessenter, inklusive berørte myndigheter, om utkastet til metodeforslaget. Etter EB artikkel 10 nr. 2 skal høringen vare i minst én måned og i enkelte tilfeller to måneder.

⁴ Jf. metodeforslaget artikkel 28 nr. 2

Statnett skal etter EB artikkel 10 nr. 6 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før Statnett sender endelig forslag til metode til RME for godkjenning. I alle tilfeller skal det gis en grundig begrunnelse for hvorvidt de synspunkter som er framkommet i høringen, er innarbeidet i forslaget eller ikke. Denne redegjørelsen skal sendes inn sammen med metodeforslaget.

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av EB artikkel 18, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever EB artikkel 5 nr. 5 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

EB artikkel 18 nr. 6 bokstav l sier at vilkårene for balanseansvarlige skal inneholde, dersom slike finnes, bestemmelsene om utelukkelse av ubalanser fra balanseavregningen dersom de er knyttet til innføringen av rampingrestriksjoner for å minske deterministiske frekvensavvik i henhold til forordning (EU) 2017/1485 av 2. august 2017 om retningslinjer for drift av transmisjonsnettet for elektrisk kraft (SO) artikkel 137 nr. 4.

Godkjenning

Forslag til metode om vilkår knyttet til balansering etter EB artikkel 18 nr. 1 skal etter EB artikkel 5 nr. 4 bokstav c vurderes av RME for eventuell godkjenning.

2.2 Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd og § 4-3 femte ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne vilkår eller metoder om utøvelsen av system- og avregningsansvaret.

3 Begrunnelse for vedtaket

3.1 De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME i tråd med de krav som følger av EB.

Statnett har gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av EB.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2 RMEs vurdering av Statnetts endringer i metodeforslaget

RME traff første gang vedtak om godkjenning av metoden etter EB artikkel 18 nr. 1 den 17. januar 2024. RME godkjente metoden for tredje gang den 19. februar 2025, hvor endringene handlet om å legge til rette for 15 minutters tidsoppløsning i balansemarkedene og balanseavregningen. Denne metoden er per i dag gjeldende og endringene i dette vedtaket tar utgangspunkt i denne versjonen.

RME vurderer at endringene i metodeforslaget er nødvendige for at balanseansvarlig ikke skal få en ubalanse som følge av at de følger de nye kravene om gradvis endring av produksjon og er dermed i tråd med EB artikkel 18 nr. 6 bokstav l. Vi vurderer også at det er riktig at balanseansvarlige ikke skal få en ubalanse som følge av avvik mellom forpliktelse og leveranse av aFRR-kapasitet som oppstår på grunn av kravet.

Selve kravet om gradvis endring av produksjon omtales i forslag til retningslinjer etter fos § 8b første og tredje ledd som er fremlagt RME for godkjenning etter fos § 28a. RME tar stilling til dette forslaget til retningslinjer i en separat godkjenningsprosess.

4 Vedtak

RME godkjenner Statnetts forslag om endring av metoden om vilkår for leverandører av balansetjenester og vilkår for balanseansvarlige etter EB artikkel 18 nr. 1,⁵ i henhold til energiloven §§ 4-3 femte ledd⁶ og § 6-1 fjerde ledd⁷.

Statnett skal påse at metoden er fullt iverksatt ved innføring av krav til gradvis endring av produksjon og forbruk den 1. desember 2025, og er etter dette pliktig til å anvende metoden som systemansvarlig og avregningsansvarlig i Norge.

I tillegg skal Statnett sikre at vilkårene i metoden blir gjort gjeldende i avtaler mellom Statnett og leverandører av balansetjenester og balanseansvarlige.

5 Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

⁵ Jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 4 bokstav c, jf. artikkel 6 nr. 3, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd

⁶ Bokstav b, jf. a

⁷ Bokstav b, jf. a

Med hilsen

Sigrid Bilstad Neraasen

Førstekonsulent

Godkjent av Inger Cathrine Bugge
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no . RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: - Skrive hvilket vedtak du klager på. - Skrive hvilket resultat du ønsker. - Opplyse om du klager innenfor fristen. - Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan.

	Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.